

INHOUD ORDNER 3

GROEP 3 LESBOEK 3

INSTRUCTIE LESBOEK 3

- Instructie lesboek 3 per les

KOPIEERBLADEN

Toetsen

- Kopieerbladen toets Begrijpend lezen (plus scoreblad)

Letterkaarten

- Letterkaarten bij lesboek 3

Woordrijen

- Woordrijen bij lesboek 3

Herhalingslessen

- Herhalingslessen met moeilijkheden **vet** gedrukt

Algemene informatie over het werken met Actief Leren Lezen

kun je ***voor in map 1*** vinden. Hier staan:

- Algemene toelichting bij de methode
- Lijst van materialen
- Overzicht aangeboden lesstof
- Doelen Technisch lezen
- Jaarplanning
- Toelichting Technisch lezen
- Tips bij leesproblemen
- Toelichting Begrijpend lezen

MR062203

© Kluitman Educatief B.V.

Omslag: Petra Gerritsen

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie
in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

www.actieflerenlezen.nl

HOOFDTABBLAD

INSTRUCTIE LESBOEK 3

- Instructie lesboek 3 per les

Les 121: Samengestelde woorden van twee betekenisvolle delen

Planning

- Er zijn 2 lesmomenten van 30 minuten.

Herhalen van woorden met een bepaalde leesmoelijkheid

- Oefen de leesmoelijkheid door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Aanbieden verhaal

- Lees heel langzaam en duidelijk de eerste zin voor.
- Lees daarna dezelfde zin samen met de leerlingen.
- Lees op dezelfde manier de andere zinnen.
- Lees ten slotte heel langzaam het hele verhaal achter elkaar door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Differentiatie

- Leerlingen die moeite hebben met de aangeboden leesmoelijkheden uit voorgaande lessen oefenen hiermee aan de instructietafel.
- Leerlingen die geen moeite hebben met het lezen van de moeilijkheden uit de voorgaande technisch leeslessen oefenen met:
  - * de woorden in de gele blokken van deze les en de vorige lessen;
  - * het verhaal in het groene blok van deze en vorige lessen;
  - * extra woorden van de **kopieerbladen woordrijen** van deze en vorige lessen;
  - * lezen in een AVI-boek.

Zelfstandig lezen

De leerlingen lezen in hun leesboek.

De leerkracht

- helpt leerlingen aan de instructietafel;
- loopt rond, luistert bij elke leerling, vooral bij de leerlingen die nog niet aan de beurt zijn geweest, en geeft zo nodig aanwijzingen.

Les 121

De rugzak

rug zak	school dag	klim rek
rugzak	schooldag	klimrek
de rugzak	de schooldag	het klimrek

fiets pad	hand schoen	deur bel
fietspad	handschoen	deurbel
het fietspad	de handschoen	de deurbel

Een dier in de tent

Het is nacht.

Jort ligt in zijn slaapzak in de tent.

Dan hoort hij: piep, piep...

Hij schudt aan het luchtbed van zijn broer Daan.

'Hé, slaapkop, ik hoor een bosmuis!' roept hij.

Jort pakt zijn zaklamp en schijnt rond in de tent.

Maar er zit geen diertje op het tentzeil.

'Ik was het, ik heb buikpijn,' zegt Daan.

Jort snapt het niet, maar dan ruikt hij iets.

'Hè bah, Daan,' roept Jort.

'Ik lig in de tent met een stinkdier!'

Nodig:

- **Kopieerblad woordrijen na les 121**

Doel van de les

Het leren lezen van samengestelde woorden van twee delen waarbij de verschillende delen betekenisvol zijn.

Vanaf deze les zijn er 2 lesmomenten van 30 minuten.

Lesmoment 1

Herhalen van de hoofdletters uit de voorgaande lessen.

Aanbieden samengestelde woorden van twee betekenisvolle lettergrepen:

- Vertel dat we nu geleerd hebben om woorden van één lettergreep te lezen. Als we twee van die woorden achter elkaar plaatsen, kunnen die samen één langer woord worden. En zulke lange woorden kunnen we nu ook lezen. Doe dit voor met **school** en **dag**, die samen het woord **schooldag** vormen.
- Lees de woorden in de gele blokken.
- Vertel kort de betekenis van de woorden die ze niet kennen.

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Lesmoment 2

- Herhaal de woorden uit de gele blokken.
- Bied het verhaal uit het groene blok aan.
- Controleer of de leerlingen het verhaal begrijpen. Wat denkt Jort dat hij hoort? En wat hoort hij echt?

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Les 122: Oefening en herhaling

Les 122

Flipje is een boef
Suus loopt met een tas op de stoep.
Ze haalt melk, brood en een pakje thee.
Als ze 'woef, woef!' hoort, kijkt ze naar links.
Op straat rent een hondje heen en weer.
'Hé, hondje, ik ken jou!' roept Suus.
'Jij bent Flipje van Bas uit mijn klas.'
Maar daar komt een man op een fiets aan.
Hij gaat heel hard.
Suus geeft een gil.
'Kom hier, Flipje, of die fiets rijdt je plat.'
Maar Flipje komt niet naar haar toe.
Snel smijt Suus haar tas neer.
Ze rent de straat op en grijpt Flipje.
De man op de fiets wijkt uit.
Poeh, dat ging maar net goed.
Heel stijf houdt Suus Flipje vast.
'Ik breng je snel thuis,' zegt ze.
Wat is Bas blij als hij Flipje weer ziet.
'Jij bent een held, Suus,' zegt hij.
Flipje likt de neus van Bas.
'En jij bent een boef!' zegt Bas.

Planning

- Er zijn 2 lesmomenten van 30 minuten.

Aanbieden verhaal

- Besteed bij het lezen aandacht aan de recent aangeleerde leesmoelijkheden.
- Lees langzaam en duidelijk, in gedeelten of per zin.
- Lees het gedeelte of de zin daarna nogmaals met de leerlingen.
- Lees op dezelfde manier de rest van het verhaal.

Differentiatie

- Leerlingen die moeite hebben met de leesmoelijkheden uit voorgaande lessen oefenen deze onder begeleiding.
- Leerlingen die geen moeite hebben met de leesmoelijkheden oefenen met de woorden in de gele blokken van vorige lessen.
- Leerlingen die geen moeite hebben met de woorden oefenen met:
  - * het verhaal in het groene blok van vorige lessen;
  - * extra woorden van de kopieerbladen woordrijen van vorige lessen.
- Leerlingen die woorden en zinnen zonder spellen lezen, kunnen op hun niveau lezen in een AVI-boek.

Zelfstandig lezen

De leerlingen lezen in hun leesboek.

De leerkracht

- helpt leerlingen aan de instructietafel;
- loopt rond, luistert bij elke leerling, vooral bij de leerlingen die nog niet aan de beurt zijn geweest, en geeft zo nodig aanwijzingen.

Nodig:

- Kopieerblad herhalingslessen met moeilijkheden vetgedrukt, les 122

Doel van de les

Oefenen van de leesmoelijkheden die tot nu toe zijn aangeboden, met nadruk op **verkleinwoorden**, de **-dt**, woorden met een **th-** of onhoorbare **-h**, en **hoofdletters**.

Lesmoment 1

Herhalen van de leesmoelijkheden uit voorgaande lessen.

- Bied nu het verhaal aan.
- Stel na het lezen vragen om te controleren of de leerlingen het verhaal hebben begrepen. Wie is Flipje? Wie is een held?

Flipje is een boef

Suus loopt met een tas op de stoep.
Ze haalt melk, brood en een pakje **thee**.
Als ze 'woef, woef!' hoort, kijkt ze naar links.
Op straat rent een hondje heen en weer.
'**Hé**, hondje, ik ken jou!' roept Suus.
'Jij bent **Flipje** van **Bas** uit mijn klas.'
Maar daar komt een man op een fiets aan.
Hij gaat heel hard.
Suus geeft een gil.
'Kom hier, **Flipje**, of die fiets rijdt je plat.'
Maar **Flipje** komt niet naar haar toe.
Snel smijt Suus haar tas neer.
Ze rent de straat op en grijpt **Flipje**.
De man op de fiets wijkt uit.
Poeh, dat ging maar net goed.
Heel stijf houdt **Suus Flipje** vast.
'Ik breng je snel **thuis**,' zegt ze.
Wat is **Bas** blij als hij **Flipje** weer ziet.
'Jij bent een held, **Suus**,' zegt hij.
Flipje likt de neus van **Bas**.
'En jij bent een boef!' zegt **Bas**.

Lesmoment 2

De leerlingen lezen zelfstandig of in tweetallen nogmaals het verhaal.

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Leerlingen die moeite hebben met recent aangeleerde moeilijkheden, kunnen gebruikmaken van het kopieerblad waarop deze vetgedrukt zijn.

Les 123: Begrijpend lezen

Mondelinge les

De leerkracht bespreekt door modellen de tekst met de leerlingen.

Duur van de les

2x 30 minuten

In het eerste lesmoment wordt de tekst met elkaar gelezen en besproken. Hierna worden de vragen uit het werkboek behorend bij de les met elkaar beantwoord, door middel van het modellen, waarna de leerlingen de antwoorden zelfstandig invullen.

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd voor het lezen, kunnen worden gebruikt

- om de les uit het werkboek af te maken;
- om zelfstandig een les te maken uit werkboek 1;
- voor herhaling of zelfstandige verwerking van de lessen Technisch Lezen;
- of voor het lezen van leesboeken.

Doel van de les

De leerlingen kunnen het verhaal kort en in grammaticaal juiste en volledige zinnen navertellen. Ze kunnen de vragen goed beantwoorden.

Didactische werkvormen

Modellen, vragen stellen, samenwerken bij het beantwoorden van de vragen.

Lesmoment 1

Om te beginnen wordt de tekst met de hele groep gelezen. Stel vóór het lezen de volgende vragen:

- Wat gaan we doen?
- Hoe gaan we het doen?
- Wat voor soort tekst zie je hier?

De tekst van deze les is geen verhaal maar een stripverhaal. Vertel dan stripverhalen altijd van boven naar beneden en van links naar rechts worden gelezen. Dat geldt voor de blokjes, maar ook voor de tekstballonnen binnen de blokjes. Het verhaal wordt niet alleen door de tekst verteld, maar ook door de plaatjes.

Lezen van de tekst

- Lees de tekst hardop samen met de groep, in een rustig tempo.
- Stel vragen over de tekst en bespreek hoe het in tekeningen en tekst wordt verteld.

Na het lezen

- Laat de tekst kort samenvatten, eerst heel kort ieder voor zich, daarna in het tafelgroepje, dan in de hele groep.
- Bespreek de volgende vragen door middel van terug laten zoeken in de tekst, aan laten wijzen waar het antwoord staat, en navragen hoe dat gevonden is:
  1. Wat is er aan de hand met de auto? (De auto zit vast in de modder.)
  2. Wat is niet zo slim (op het tweede plaatje)? (Het is niet zo slim dat de man gas geeft, want zo komt de auto nog verder vast te zitten.)
  3. Wat bedoelt de man met 'Bel 112!?' (De man bedoelt dat de jongen het alarmnummer moet bellen. Dat is raar, want het alarmnummer bel je alleen als er iets ernstigs aan de hand is, zoals een ongeluk of iemand die opeens heel ziek is. Blijkbaar vindt de man het heel ernstig dat zijn auto vastzit.)
  4. Waarom kan de jongen zijn zinnen niet afmaken? (De jongen kan zijn zinnen niet afmaken, omdat de man hem steeds onderbreekt. De man luistert niet naar hem.)
  5. De jongen zegt aan het eind: 'wat u wilt...'. Wat bedoelt hij daarmee? (De jongen bedoelt dat de man het zelf maar moet weten.)

Evaluatie

Heel kort navragen:

- Hoe ging het?
- Wat vond je moeilijk?
- Wat heb je geleerd?
- Zijn de doelen behaald?

>> VERVOLG >>>

Werkboek Begrijpend lezen

De leerlingen die dit kunnen, gaan zelfstandig aan de slag met de vragen uit werkboek 3, behorend bij deze les. Met de leerlingen die dit nog lastig vinden worden de vragen aan de instructietafel besproken door middel van modellen.

Lesmoment 2

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd, kunnen worden gebruikt om

- deze les en de bijbehorende rechterpagina uit werkboek 3 af te maken;
- zelfstandig een les uit werkboek 1 te maken (hierbij is lesboek 1 nodig);
- te lezen in het leesboek en de vragen hierbij maken.

De leerkracht neemt de leerlingen die moeite hebben met het maken van de opdrachten apart aan de instructietafel. Ook deze leerlingen besteden de rest van het tweede halfuur aan het lezen in hun boek. Het is de bedoeling dat alle kinderen aan lezen toe komen, bij voorkeur minstens 20 minuten van de Begrijpend lezen-les.

Antwoorden werkboek Begrijpend lezen bij les 123 Ik help graag!

1. De man bedoelt dat het mis gaat voor hem, want zijn auto zit vast.
2. Nee, het helpt niet dat de man gas geeft. Nu zit hij nog meer vast.
3. ... een trekker* / tractor* / kar.
4. c
5. d

* Dit woord hebben de leerlingen nog niet leren lezen, laat staan spellen. Een foutieve spelling wordt dus niet fout gerekend.

Hoe gaat de tekst verder?

Antwoord b

Werken met het werkboek BL

De antwoorden uit het werkboek dienen gecorrigeerd te worden op juist taalgebruik en spelling. Indien nodig de fouten laten verbeteren door de leerling.

Met de korte schrijfpdracht onderaan worden de leerlingen aangemoedigd om vrijuit te schrijven. Zo zijn ze op een creatieve manier actief bezig hun gedachten te verwoorden. Het is vooral de bedoeling de leerlingen hier positief in te stimuleren, hoewel correcties natuurlijk ook noodzakelijk blijven.

Op de rechterpagina van het werkboek is nog een extra opdracht opgenomen.

Hoe kunnen leerlingen meerkeuzevragen beantwoorden

- Het antwoord is altijd terug te vinden in de tekst.
- Lees de vraag rustig door en bedenk voor jezelf wat het antwoord is.
- Zoek het antwoord op in de tekst / wijs aan waar het antwoord in de tekst staat.
- Lees dan alle mogelijke antwoorden (dus niet stoppen als je de goede denkt te zien!).
- Zet een rondje om het juiste antwoord.
- Als je niet weet wat het goede antwoord is, kan je de tekst nog een keer lezen om te zien of je het antwoord kan vinden.

Wanneer een leerling een vraag fout beantwoordt, is het zinvol om te vragen hoe hij of zij tot het antwoord gekomen is om te voorkomen dat er steeds weer een onjuiste oplossingsstrategie gebruikt wordt.

Hoe gaat de tekst verder?

De leerling leest de tekst aandachtig en bekijkt ook de illustratie. Hoe zal de tekst verdergaan? Alle antwoorden (a, b, c en d) worden overwogen. Tot slot wordt het rondje gezet om het juiste antwoord.

Lezen

Lezen leer je door het te doen. Het is daarom de bedoeling dat alle leerlingen tijdens het tweede lesmoment ook in hun leesboek lezen. Leerlingen die moeite hebben om de vragen in het werkboek af te maken, worden tijdens het tweede lesmoment geholpen aan de instructietafel, zodat ook zij gedurende de rest van de les tijd hebben om te lezen.

Les 124: Tweelettergrepige woorden met het voorvoegsel **ge-**, dat zonder nadruk wordt uitgesproken (als **gu-**)

Planning

- Er zijn 2 lesmomenten van 30 minuten.

Herhalen van woorden met een bepaalde leesmoelijkheid

- Oefen de leesmoelijkheid door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Aanbieden verhaal

- Lees heel langzaam en duidelijk de eerste zin voor.
- Lees daarna dezelfde zin samen met de leerlingen.
- Lees op dezelfde manier de andere zinnen.
- Lees ten slotte heel langzaam het hele verhaal achter elkaar door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Differentiatie

- Leerlingen die moeite hebben met de aangeboden leesmoelijkheden uit voorgaande lessen oefenen hiermee aan de instructietafel.
- Leerlingen die geen moeite hebben met het lezen van de moeilijkheden uit de voorgaande technisch leeslessen oefenen met:
  - * de woorden in de gele blokken van deze les en de vorige lessen;
  - * het verhaal in het groene blok van deze en vorige lessen;
  - * extra woorden van de **kopieerbladen woordrijen** van deze en vorige lessen;
  - * lezen in een AVI-boek.

Zelfstandig lezen

De leerlingen lezen in hun leesboek.

De leerkracht

- helpt leerlingen aan de instructietafel;
- loopt rond, luistert bij elke leerling, vooral bij de leerlingen die nog niet aan de beurt zijn geweest, en geeft zo nodig aanwijzingen.

Les 124 **ge-**

Het geklop

ge klop	ge voel	ge blaf
geklop	gevoel	geblaf
het geklop	het gevoel	het geblaf

ge tal	ge heim	ge bit
getal	geheim	gebit
het getal	het geheim	het gebit

Sla is gezond

'En nou geen gezeur, Pip,' zegt mam.
'Eet je bord gewoon leeg.
Geen gepiep en geen gepuf meer.
Ik heb er schoon genoeg van!
'Nou, ik vind het gemeen,' zegt Pip.
Mam maakt een boos gebaar.
'Stop met dat gehuil!
Sla is heel gezond.'
'Ja, dat geloof ik wel,' zegt Pip.
'Kijk maar naar die slak.
Die geniet er ook van.'

Nodig:

- **Kopieerblad woordrijen na les 124**

Doel van de les

Het lezen van woorden van twee lettergrepen beginnend met het voorvoegsel **ge-**.

Lesmoment 1

Herhalen van de samengestelde woorden uit de voorgaande les.

Aanbieden tweelettergrepige woorden met het voorvoegsel **ge-**:

- Vertel dat we woorden van twee lettergrepen gaan lezen die allemaal beginnen met **ge-**. Leg uit dat dit altijd zonder nadruk wordt uitgesproken als **gu-**.
- Lees de woorden in de gele blokken.
- Vertel kort de betekenis van de woorden die ze niet kennen.

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Lesmoment 2

- Herhaal de woorden uit de gele blokken.
- Bied het verhaal uit het groene blok aan.
- Controleer of de leerlingen het verhaal begrijpen. Wat vindt mam dat Pip moet doen? En waarom doet Pip dat niet?

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Les 125: Begrijpend lezen

Les 125

Sam moet op sport

1. Sam heeft een knoop in haar buik.
2. Niet echt een knoop.
3. Maar zo voelt het wel.
4. Dat komt door de sport waar ze naar toe gaat.
5. Dat moest van mam.
6. Want sport is goed voor je.
7. Sam vindt het maar niks.
8. Sport is nieuw en nieuw is eng.
9. Mam brengt haar naar de sport.
10. Er is geen juf, maar een man.
11. De rest zit in een kring.
12. 'Naast Noor is nog een plekje,' zegt de man.
13. Noor lacht naar Sam.
14. Ze heeft rood haar en een bril.
15. Net als Sam!
16. Ze lijkt wel een zusje!
17. Sam vindt Noor nu al leuk.
18. De knoop in haar buik is weg.
19. De sport is wel nieuw, maar niet meer eng.

Mondelinge les

De leerkracht bespreekt door modellen de tekst met de leerlingen.

Duur van de les

2x 30 minuten

In het eerste lesmoment wordt de tekst met elkaar gelezen en besproken. Hierna worden de vragen uit het werkboek behorend bij de les met elkaar beantwoord, door middel van het modellen, waarna de leerlingen de antwoorden zelfstandig invullen.

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd voor het lezen, kunnen worden gebruikt

- om de les uit het werkboek af te maken;
- om zelfstandig een les te maken uit werkboek 1;
- voor herhaling of zelfstandige verwerking van de lessen Technisch Lezen;
- of voor het lezen van leesboeken.

Doel van de les

De leerlingen kunnen het verhaal kort en in grammaticaal juiste en volledige zinnen navertellen. Ze kunnen de vragen goed beantwoorden.

Didactische werkvormen

Modellen, vragen stellen, samenwerken bij het beantwoorden van de vragen.

Visualiseren van de tekst

Voorbeelden van vragen:

- * Waar gaat de tekst over?
- * Wie komen er in de tekst voor?
- * Waar zijn ze?
- * Wat doen ze?
- * Wat gebeurt er?

Lesmoment 1

Om te beginnen wordt het verhaal met de hele groep gelezen. Stel vóór het lezen de volgende vragen:

- Wat gaan we doen?
- Hoe gaan we het doen?

Lezen van de tekst

- Lees de tekst hardop samen met de groep, in een rustig tempo.
- Stel vragen over de tekst en visualiseer het verhaal.

Na het lezen

- Laat de tekst kort samenvatten, eerst heel kort ieder voor zich, daarna in het tafelgroepje, dan in de hele groep.
- Bespreek de volgende vragen door middel van terug laten zoeken in de tekst, aan laten wijzen waar het antwoord staat, en navragen hoe dat gevonden is:
  1. Is Sam blij aan het begin van het verhaal? (Nee, Sam is zenuwachtig. Ze vindt het maar niks om naar sport te gaan – regel 7.)
  2. Houdt Sam van nieuwe dingen? (Nee, ze vindt nieuwe dingen eng – regel 8.)
  3. Gaat Sam alleen naar de sport? (Nee, mam brengt Sam naar de sport – regel 9.)
  4. Wie zitten in een kring? (De kinderen die op de sport zitten, zitten in een kring.)
  5. Waarom is de knoop in Sams buik weg? (De knoop in Sams buik is weg omdat ze naast Noor mag zitten, en ze vindt Noor nu al leuk.)

Evaluatie

Heel kort navragen:

- Hoe ging het?
- Wat vond je moeilijk?
- Wat heb je geleerd?
- Zijn de doelen behaald?

>> VERVOLG >> >>

Werkboek Begrijpend lezen

De leerlingen die dit kunnen, gaan zelfstandig aan de slag met de vragen uit werkboek 3, behorend bij deze les. Met de leerlingen die dit nog lastig vinden worden de vragen aan de instructietafel besproken door middel van modellen.

Lesmoment 2

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd, kunnen worden gebruikt om

- deze les en de bijbehorende rechterpagina uit werkboek 3 af te maken;
- zelfstandig een les uit werkboek 1 te maken (hierbij is lesboek 1 nodig);
- te lezen in het leesboek en de vragen hierbij maken.

De leerkracht neemt de leerlingen die moeite hebben met het maken van de opdrachten apart aan de instructietafel. Ook deze leerlingen besteden de rest van het tweede halfuur aan het lezen in hun boek. Het is de bedoeling dat alle kinderen aan lezen toe komen, bij voorkeur minstens 20 minuten van de Begrijpend lezen-les.

Antwoorden werkboek Begrijpend lezen bij les 125 Sam moet op sport

1. Sam voelt een knoop in haar buik (r. 1-3).
2. Mam vindt dat sport goed is voor Sam (r. 5/6).
3. Nee, er is een man bij de sport (r. 10).
4. c
5. b

Maak de zin af

1. a
2. a

Werken met het werkboek BL

De antwoorden uit het werkboek dienen gecorrigeerd te worden op juist taalgebruik en spelling. Indien nodig de fouten laten verbeteren door de leerling.

Met de korte schrijfpdracht onderaan worden de leerlingen aangemoedigd om vrijuit te schrijven. Zo zijn ze op een creatieve manier actief bezig hun gedachten te verwoorden. Het is vooral de bedoeling de leerlingen hier positief in te stimuleren, hoewel correcties natuurlijk ook noodzakelijk blijven.

Op de rechterpagina van het werkboek is nog een extra opdracht opgenomen.

Hoe kunnen leerlingen meerkeuzevragen beantwoorden

- Het antwoord is altijd terug te vinden in de tekst.
- Lees de vraag rustig door en bedenk voor jezelf wat het antwoord is.
- Zoek het antwoord op in de tekst / wijs aan waar het antwoord in de tekst staat.
- Lees dan alle mogelijke antwoorden (dus niet stoppen als je de goede denkt te zien!).
- Zet een rondje om het juiste antwoord.
- Als je niet weet wat het goede antwoord is, kan je de tekst nog een keer lezen om te zien of je het antwoord kan vinden.

Wanneer een leerling een vraag fout beantwoordt, is het zinvol om te vragen hoe hij of zij tot het antwoord gekomen is om te voorkomen dat er steeds weer een onjuiste oplossingsstrategie gebruikt wordt.

Maak de zin af

De leerling leest de tekst in het blok zachtjes hardop voor. Op de plaatsen met de stippelijnen met cijfers wordt het betreffende cijfer voorgelezen. Daarna leest hij de zin met de 1 voor met achtereenvolgens de vier mogelijke antwoorden (a, b, c en d). Bij ieder antwoord wordt overwogen of dit het juiste kan zijn. Tot slot omcirkelt hij *het beste* antwoord. Ditzelfde wordt vervolgens ook met de zinnen met de 2 en eventueel de 3 gedaan.

Lezen

Lezen leer je door het te doen. Het is daarom de bedoeling dat alle leerlingen tijdens het tweede lesmoment ook in hun leesboek lezen. Leerlingen die moeite hebben om de vragen in het werkboek af te maken, worden tijdens het tweede lesmoment geholpen aan de instructietafel, zodat ook zij gedurende de rest van de les tijd hebben om te lezen.

Les 126: Tweelettergrepige woorden beginnend met **be-**, dat zonder nadruk wordt uitgesproken (als **bu-**)

Planning

- Er zijn 2 lesmomenten van 30 minuten.

Herhalen van woorden met een bepaalde leesmoelijkheid

- Oefen de leesmoelijkheid door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Aanbieden verhaal

- Lees heel langzaam en duidelijk de eerste zin voor.
- Lees daarna dezelfde zin samen met de leerlingen.
- Lees op dezelfde manier de andere zinnen.
- Lees ten slotte heel langzaam het hele verhaal achter elkaar door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Differentiatie

- Leerlingen die moeite hebben met de aangeboden leesmoelijkheden uit voorgaande lessen oefenen hiermee aan de instructietafel.
- Leerlingen die geen moeite hebben met het lezen van de moeilijkheden uit de voorgaande technisch leeslessen oefenen met:
  - * de woorden in de gele blokken van deze les en de vorige lessen;
  - * het verhaal in het groene blok van deze en vorige lessen;
  - * extra woorden van de **kopieerbladen woordrijen** van deze en vorige lessen;
  - * lezen in een AVI-boek.

Zelfstandig lezen

De leerlingen lezen in hun leesboek.

De leerkracht

- helpt leerlingen aan de instructietafel;
- loopt rond, luistert bij elke leerling, vooral bij de leerlingen die nog niet aan de beurt zijn geweest, en geeft zo nodig aanwijzingen.

Les 126 be-		
Het begin		
be gin	be zoek	be zit
begin	bezoek	bezt
het begin	het bezoek	het bezit
be dank	be roep	be hang
bedank	beroep	behang
ik bedank	het beroep	het behang

Raf: Let op, ik bedenken een spel.
Ik draai steeds om wat ik bedoel.
Pip: Hoe bedoel je dat?
Raf: Nou, dan zeg ik: ik vind jou stom.
Maar ik bedoel: ik vind jou niet stom.
Let op, ik begin.
Pip: Je begint dus niet.
Raf: Ja, ik begin wel!
Pip: Je begint niet.
Dat is toch het spel?
Begrijp je?
Raf: Bekijk het maar, ik doe niet meer mee.
Pip: Je deed toch al niet mee!
Raf: Ik begrijp er niks meer van.

Nodig:

- **Kopieerblad woordrijen na les 126**

Doel van de les

Het lezen van woorden van twee lettergrepen beginnend met het voorvoegsel **be-**.

Lesmoment 1

Herhalen van samengestelde woorden en woorden met het voorvoegsel **ge-** uit de voorgaande lessen.

Aanbieden tweelettergrepige woorden beginnend met **be-**:

- Vertel dat we woorden van twee lettergrepen gaan lezen die allemaal beginnen met **be-**. Leg uit dat dit altijd zonder nadruk wordt uitgesproken als **bu-**.
- Lees met de groep de woorden in de gele blokken.
- Vertel kort de betekenis van de woorden die ze niet kennen.

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Lesmoment 2

- Herhaal de woorden uit de gele blokken.
- Bied het verhaal uit het groene blok aan.
- Controleer of de leerlingen het verhaal begrijpen. Wat voor spel bedenkt Raf? Wie speelt dat spel het best?

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Les 127: Woordrijen oefenen

Les 127
Lees de rijtjes

haai	fiets	zwaard
goud	broer	plank
baard	dons	specht
kuch	kluif	kramp
doei	vuiſt	flink
dauw	troon	spons
hand	soms	krent
tijd	kwijt	start
kieuw	baars	twiſt
rund	plus	knots
fooi	homp	ſterk
lied	ſlaap	knoest
geeuw	vals	ſcherf
ruw	vlees	kreeft
pech	lint	prooſt

Planning

- Er zijn 2 lesmomenten van 30 minuten.

Het lezen van woordrijen

- Lees de woordrijen van het digibord. Bied de woorden rij voor rij aan, in een gelijkmatig tempo.
- Eerst moeten de woorden goed gelezen worden, daarna komt pas de snelheid. Dus **eerst goed, dan snel**.
- Het regelmatig oefenen van woordrijen helpt om het leestempo te verhogen.

Differentiatie

- Leerlingen die nog moeite hebben met de leesmoelijkheden uit de voorgaande lessen oefenen deze onder begeleiding.
- Leerlingen die geen moeite hebben met de leesmoelijkheden oefenen met de woorden in de gele blokken van de vorige lessen.
- Leerlingen die geen moeite hebben met de woorden oefenen met:
  - * het verhaal in het groene blok van vorige lessen;
  - * extra woorden van de kopieerbladen **woordrijen** van de vorige lessen.
- Leerlingen die alle letters beheersen en woorden en zinnen zonder spellen lezen, kunnen op hun niveau lezen in een AVI-boek.

Zelfstandig lezen

- De leerlingen lezen in hun leesboek.
- De leerkracht
  - * helpt leerlingen aan de instructietafel;
  - * loopt rond, luistert bij elke leerling, vooral bij de leerlingen die nog niet aan de beurt zijn geweest, en geeft zo nodig aanwijzingen.

Doel van de les

Het goed lezen van woordrijen in een gelijkmatig, rustig tempo.

In deze les:

- rij 1 – woorden met alle klanken en **-nd / -rd**
- rij 2 – woorden met clusters voor of achter
- rij 3 – woorden met clusters voor en achter

Lesmoment 1

- Lees met elkaar de woordrijen van het digibord.
- Het uitgangspunt blijft: eerst **goed**, daarna **snel**.

Hierna is er tijd voor **differentiatie en zelfstandig lezen**.

Met de zwakke lezers wordt nog een keer aan de instructietafel geoefend met de woordrijen in het lesboek. De andere leerlingen oefenen in tweetallen deze les uit het lesboek.

Lesmoment 2

- Start met een korte herhaling door met elkaar de woordrijen van het digibord te lezen.
- Hierna kunnen de leerlingen zelfstandig, in tweetallen of met het groepje nog een keer lezen:
  - * de woordrijen van deze les;
  - * de woordrijen van les 67, 77, 87, 97, 107 en 117 uit lesboek 2.
- Wanneer de leerlingen eraan toe zijn, kan er een zandloper of stopwatch worden gebruikt om te kijken hoelang ze over een rijtje doen. Gebruik dit als een speels element en leg niet de nadruk op de snelheid. Het gaat nog steeds om **'eerst goed, dan snel'**.

Hierna is er tijd voor **differentiatie en zelfstandig lezen**.

Les 128: Begrijpend lezen

Mondelinge les

De leerkracht bespreekt door modellen de tekst met de leerlingen.

Duur van de les

2x 30 minuten

In het eerste lesmoment wordt de tekst met elkaar gelezen en besproken. Hierna worden de vragen uit het werkboek behorend bij de les met elkaar beantwoord, door middel van het modellen, waarna de leerlingen de antwoorden zelfstandig invullen.

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd voor het lezen, kunnen worden gebruikt

- om de les uit het werkboek af te maken;
- om zelfstandig een les te maken uit werkboek 1;
- voor herhaling of zelfstandige verwerking van de lessen Technisch Lezen;
- of voor het lezen van leesboeken.

Doel van de les

De leerlingen kunnen kort en in grammaticaal juiste en volledige zinnen navertellen wat er op de poster staat. Ze kunnen de vragen goed beantwoorden.

Didactische werkvormen

Modellen, vragen stellen, samenwerken bij het beantwoorden van de vragen.

Lesmoment 1

Om te beginnen wordt de tekst met de hele groep gelezen. Stel vóór het lezen de volgende vragen:

- Wat gaan we doen?
- Hoe gaan we het doen?
- Wat voor soort tekst zie je hier?

De tekst van les 128 is geen verhaal maar een poster waarop een evenement wordt aangekondigd. Bespreek dit met de groep. Hebben de leerlingen ook wel eens zo'n poster gezien?

Lezen van de tekst

- Lees de tekst hardop samen met de groep, in een rustig tempo.
- Stel vragen over de tekst en bedenk met de groep waar de poster over gaat.

Na het lezen

- Laat de tekst kort samenvatten, eerst heel kort ieder voor zich, daarna in het tafelgroepje, dan in de hele groep.
- Bespreek de volgende vragen door middel van terug laten zoeken in de tekst, aan laten wijzen waar het antwoord staat, en navragen hoe dat gevonden is:
  1. Wat kan je doen bij Kunst voor Kids? (Je kan zingen, dansen, in een film spelen en een strip maken.)
  2. Er staat 'Wees een ster in een film'. Wat is dat voor ster? (Een 'ster' kan betekenen dat je een beroemde persoon bent, bijvoorbeeld een filmster.)
  3. Er staat 'Maak een strip'. Wat wordt daarmee bedoeld? ('Maak een strip' betekent: Maak een stripverhaal, een verhaal met tekeningen.)
  4. Waar wordt het feest gehouden? (Het feest wordt gehouden in Het Fort, Baanweg 3 in Den Haag.)
  5. Er staat: 'Het geld gaat naar Doe een wens'. Wat betekent dat? (Doe een wens is een goed doel. Het geld dat met het feest wordt verdiend, gaat naar het goede doel.)

Evaluatie

Heel kort navragen:

- Hoe ging het?
- Wat vond je moeilijk?
- Wat heb je geleerd?
- Zijn de doelen behaald?

>> VERVOLG >>>>

Werkboek Begrijpend lezen

De leerlingen die dit kunnen, gaan zelfstandig aan de slag met de vragen uit werkboek 3, behorend bij deze les. Met de leerlingen die dit nog lastig vinden worden de vragen aan de instructietafel besproken door middel van modellen.

Lesmoment 2

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd, kunnen worden gebruikt om

- deze les en de bijbehorende rechterpagina uit werkboek 3 af te maken;
- zelfstandig een les uit werkboek 1 te maken (hierbij is lesboek 1 nodig);
- te lezen in het leesboek en de vragen hierbij maken.

De leerkracht neemt de leerlingen die moeite hebben met het maken van de opdrachten apart aan de instructietafel. Ook deze leerlingen besteden de rest van het tweede halfuur aan het lezen in hun boek. Het is de bedoeling dat alle kinderen aan lezen toe komen, bij voorkeur minstens 20 minuten van de Begrijpend lezen-les.

Antwoorden werkboek Begrijpend lezen bij les 128 Kunst door Kids

1. Kunst door Kids is een dag dat kids kunst kunnen maken.
2. Het feest is van 12 tot 17 uur, dat is van twaalf tot vijf uur.
3. Je wint een boek als je een strip maakt.
4. c
5. a

Zet de vier zinnen in de goede volgorde

De goede volgorde is: b – d – c – a.

Werken met het werkboek BL

De antwoorden uit het werkboek dienen gecorrigeerd te worden op juist taalgebruik en spelling. Indien nodig de fouten laten verbeteren door de leerling.

Met de korte schrijfpdracht onderaan worden de leerlingen aangemoedigd om vrijuit te schrijven. Zo zijn ze op een creatieve manier actief bezig hun gedachten te verwoorden. Het is vooral de bedoeling de leerlingen hier positief in te stimuleren, hoewel correcties natuurlijk ook noodzakelijk blijven.

Op de rechterpagina van het werkboek is nog een extra opdracht opgenomen.

Hoe kunnen leerlingen meerkeuzevragen beantwoorden

- Het antwoord is altijd terug te vinden in de tekst.
- Lees de vraag rustig door en bedenk voor jezelf wat het antwoord is.
- Zoek het antwoord op in de tekst / wijs aan waar het antwoord in de tekst staat.
- Lees dan alle mogelijke antwoorden (dus niet stoppen als je de goede denkt te zien!).
- Zet een rondje om het juiste antwoord.
- Als je niet weet wat het goede antwoord is, kan je de tekst nog een keer lezen om te zien of je het antwoord kan vinden.

Wanneer een leerling een vraag fout beantwoordt, is het zinvol om te vragen hoe hij of zij tot het antwoord gekomen is om te voorkomen dat er steeds weer een onjuiste oplossingsstrategie gebruikt wordt.

Zet de vier zinnen in de goede volgorde

De leerling leest de vier zinnen aandachtig en overweegt wat de eerste zin van het verhaal kan zijn. Voor deze zin wordt nummer 1 gezet. Vervolgens leest hij zin 1 nogmaals zacht voor en zoekt de zin die het beste hierna kan komen. Deze krijgt nummer 2. Zo worden alle nummers ingevuld.

Daarna schrijft de leerling de zinnen in de goede volgorde achter de vetgedrukte nummers. Door het verhaal nu nog eenmaal zachtjes hardop te lezen wordt gecontroleerd of de volgorde goed is.

Lezen

Lezen leer je door het te doen. Het is daarom de bedoeling dat alle leerlingen tijdens het tweede lesmoment ook in hun leesboek lezen. Leerlingen die moeite hebben om de vragen in het werkboek af te maken, worden tijdens het tweede lesmoment geholpen aan de instructietafel, zodat ook zij gedurende de rest van de les tijd hebben om te lezen.

Les 129: Tweelettergrepige woorden beginnend met het voorvoegsel ver-

Planning

- Er zijn 2 lesmomenten van 30 minuten.

Herhalen van woorden met een bepaalde leesmoelijkheid

- Oefen de leesmoelijkheid door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Aanbieden verhaal

- Lees heel langzaam en duidelijk de eerste zin voor.
- Lees daarna dezelfde zin samen met de leerlingen.
- Lees op dezelfde manier de andere zinnen.
- Lees ten slotte heel langzaam het hele verhaal achter elkaar door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Differentiatie

- Leerlingen die moeite hebben met de aangeboden leesmoelijkheden uit voorgaande lessen oefenen hiermee aan de instructietafel.
- Leerlingen die geen moeite hebben met het lezen van de moeilijkheden uit de voorgaande technisch leeslessen oefenen met:
  - * de woorden in de gele blokken van deze les en de vorige lessen;
  - * het verhaal in het groene blok van deze en vorige lessen;
  - * extra woorden van de **kopieerbladen woordrijen** van deze en vorige lessen;
  - * lezen in een AVI-boek.

Zelfstandig lezen

De leerlingen lezen in hun leesboek.

De leerkracht

- helpt leerlingen aan de instructietafel;
- loopt rond, luistert bij elke leerling, vooral bij de leerlingen die nog niet aan de beurt zijn geweest, en geeft zo nodig aanwijzingen.

Les 129 ver-

Het vervoer

ver voer	ver keer	ver driet
vervoer	verkeer	verdriet
het vervoer	het verkeer	het verdriet

ver haal	ver schil	ver blijf
verhaal	verschil	verblijf
het verhaal	het verschil	het verblijf

Verliefd

'Ik verveel me,' zegt Pip.
'Verzin dan iets om te doen,' zegt pap.
Maar Pip weet niets.
'Vertel jij me een verhaal?' vraagt ze.
'Vergeet het maar,' zegt pap.
'En lees zelf.'
Hij geeft Pip een leesboek.
Het heet: *Poes is verliefd*.
Het lijkt Pip een heel leuk verhaal.
'Hoe loopt het af?' vraagt ze.
Maar pap zegt: 'Dat verklap ik niet.'

Nodig:

- **Kopieerblad woordrijen na les 129**

Doel van de les

Het lezen van woorden van twee lettergrepen beginnend met het voorvoegsel **ver-**.

Lesmoment 1

Herhalen van woorden met de voorvoegsels **be-** en **ge-** uit de voorgaande lessen.

Aanbieden tweelettergrepige woorden beginnend met het voorvoegsel **ver-**:

- Vertel dat we woorden van twee lettergrepen gaan lezen die allemaal beginnen met **ver-**.
- Lees met de groep de woorden in de gele blokken.
- Vertel kort de betekenis van de woorden die ze niet kennen.

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Lesmoment 2

- Herhaal de woorden uit de gele blokken.
- Bied het verhaal uit het groene blok aan.
- Controleer of de leerlingen het verhaal begrijpen. Wie verveelt zich? En wat is de oplossing?

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Les 130: Begrijpend lezen

Les 130

Een dier voor Guusje

1. Guusje wil een kat.
2. 'Mag ik een kat, mam?' vraagt ze.
3. Mam schudt nee.
4. 'Hè bah, daar komt niks van in.'
5. Boos loopt Guusje de tuin in.
6. Maar plots heeft ze een goed plan.
7. Als ze geen groot dier mag, dan maar kleintjes.
8. Ze vindt een worm, een spin, een rups en een slak.
9. En een vlieg, een bij, een tor en een mier.
10. Guusje laat haar beestjes los vlak bij haar bed.
11. Wat is dat leuk om te zien!
12. Die nacht droomt Guusje van haar beestjes.
13. Dan schrikt ze van mam bij haar bed.
14. 'Help, wat eng!' gilt mam.
15. 'Er zijn beestjes bij je bed!'
16. 'Nee, mam,' zegt Guusje.
17. 'Ik vind ze lief.'
18. Ze zijn zo klein, dat mag toch wel?'
19. Mam rilt.
20. 'Weet je wat: jij krijgt een kat.'
21. Maar breng die beestjes snel naar de tuin!

Mondelinge les

De leerkracht bespreekt door modellen de tekst met de leerlingen.

Duur van de les

2x 30 minuten

In het eerste lesmoment wordt de tekst met elkaar gelezen en besproken. Hierna worden de vragen uit het werkboek behorend bij de les met elkaar beantwoord, door middel van het modellen, waarna de leerlingen de antwoorden zelfstandig invullen.

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd voor het lezen, kunnen worden gebruikt

- om de les uit het werkboek af te maken;
- om zelfstandig een les te maken uit werkboek 1;
- voor herhaling of zelfstandige verwerking van de lessen Technisch Lezen;
- of voor het lezen van leesboeken.

Doel van de les

De leerlingen kunnen het verhaal kort en in grammaticaal juiste en volledige zinnen navertellen. Ze kunnen de vragen goed beantwoorden.

Didactische werkvormen

Modellen, vragen stellen, samenwerken bij het beantwoorden van de vragen.

Visualiseren van de tekst

Voorbeelden van vragen:

- * Waar gaat de tekst over?
- * Wie komen er in de tekst voor?
- * Waar zijn ze?
- * Wat doen ze?
- * Wat gebeurt er?

Lesmoment 1

Om te beginnen wordt het verhaal met de hele groep gelezen. Stel vóór het lezen de volgende vragen:

- Wat gaan we doen?
- Hoe gaan we het doen?

Lezen van de tekst

- Lees de tekst hardop samen met de groep, in een rustig tempo.
- Stel vragen over de tekst en visualiseer het verhaal.

Na het lezen

- Laat de tekst kort samenvatten, eerst heel kort ieder voor zich, daarna in het tafelgroepje, dan in de hele groep.
- Bespreek de volgende vragen door middel van terug laten zoeken in de tekst, aan laten wijzen waar het antwoord staat, en navragen hoe dat gevonden is:
  1. Wie vraagt of ze een kat mag? (Guusje vraagt of ze een kat mag – regel 1/2.)
  2. Waarom zegt mam: 'Hè bah'? (Mam zegt 'Hè bah' omdat ze geen zin heeft in een kat.)
  3. Waar gaat Guusje boos naartoe? (Guusje loopt boos de tuin in – regel 5.)
  4. Welke dieren vindt Guusje in de tuin? (Guusje vindt een worm, een spin, een rups, een slak, een vlieg, een bij, een tor en een mier in de tuin – regel 8/9.)
  5. Is Guusje bang voor spinnen? (Nee, Guusje is niet bang voor spinnen. Ze vangt er eentje en laat die los bij haar bed – regel 10.)

Evaluatie

Heel kort navragen:

- Hoe ging het?
- Wat vond je moeilijk?
- Wat heb je geleerd?
- Zijn de doelen behaald?

>> VERVOLG >> >>

Werkboek Begrijpend lezen

De leerlingen die dit kunnen, gaan zelfstandig aan de slag met de vragen uit werkboek 3, behorend bij deze les. Met de leerlingen die dit nog lastig vinden worden de vragen aan de instructietafel besproken door middel van modellen.

Lesmoment 2

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd, kunnen worden gebruikt om

- deze les en de bijbehorende rechterpagina uit werkboek 3 af te maken;
- zelfstandig een les uit werkboek 1 te maken (hierbij is lesboek 1 nodig);
- te lezen in het leesboek en de vragen hierbij maken.

De leerkracht neemt de leerlingen die moeite hebben met het maken van de opdrachten apart aan de instructietafel. Ook deze leerlingen besteden de rest van het tweede halfuur aan het lezen in hun boek. Het is de bedoeling dat alle kinderen aan lezen toe komen, bij voorkeur minstens 20 minuten van de Begrijpend lezen-les.

Antwoorden werkboek Begrijpend lezen bij les 130 Een dier voor Guusje

1. Guusje is boos, want ze mag van mam geen kat (r. 1-5).
2. Het plan van Guusje is: als ze geen groot dier mag, dan maar kleintjes (r. 6/7).
3. Guusje mag nu wel een kat, omdat ze dan geen kleine beestjes meer vangt. Mam vond de beestjes eng (r. 14/15 en 20/21).
4. a
5. c

Tekst met blokjes en cirkels

1. d
2. c

Werken met het werkboek BL

De antwoorden uit het werkboek dienen gecorrigeerd te worden op juist taalgebruik en spelling. Indien nodig de fouten laten verbeteren door de leerling.

Met de korte schrijfpdracht onderaan worden de leerlingen aangemoedigd om vrijuit te schrijven. Zo zijn ze op een creatieve manier actief bezig hun gedachten te verwoorden. Het is vooral de bedoeling de leerlingen hier positief in te stimuleren, hoewel correcties natuurlijk ook noodzakelijk blijven.

Op de rechterpagina van het werkboek is nog een extra opdracht opgenomen.

Hoe kunnen leerlingen meerkeuzevragen beantwoorden

- Het antwoord is altijd terug te vinden in de tekst.
- Lees de vraag rustig door en bedenk voor jezelf wat het antwoord is.
- Zoek het antwoord op in de tekst / wijs aan waar het antwoord in de tekst staat.
- Lees dan alle mogelijke antwoorden (dus niet stoppen als je de goede denkt te zien!).
- Zet een rondje om het juiste antwoord.
- Als je niet weet wat het goede antwoord is, kan je de tekst nog een keer lezen om te zien of je het antwoord kan vinden.

Wanneer een leerling een vraag fout beantwoordt, is het zinvol om te vragen hoe hij of zij tot het antwoord gekomen is om te voorkomen dat er steeds weer een onjuiste oplossingsstrategie gebruikt wordt.

Tekst met blokjes en cirkels

Dit is een oefening in het kijken naar een tekst. Hierbij is het antwoord op de vraag niet altijd te vinden in dezelfde zin; het kan ook in een eerdere of latere zin staan.

Lezen

Lezen leer je door het te doen. Het is daarom de bedoeling dat alle leerlingen tijdens het tweede lesmoment ook in hun leesboek lezen. Leerlingen die moeite hebben om de vragen in het werkboek af te maken, worden tijdens het tweede lesmoment geholpen aan de instructietafel, zodat ook zij gedurende de rest van de les tijd hebben om te lezen.

Les 131: Tweelettergrepige woorden eindigend op **-en**, dat zonder nadruk wordt uitgesproken (als **-un**)

Planning

- Er zijn 2 lesmomenten van 30 minuten.

Herhalen van woorden met een bepaalde leesmoelijkheid

- Oefen de leesmoelijkheid door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Aanbieden verhaal

- Lees heel langzaam en duidelijk de eerste zin voor.
- Lees daarna dezelfde zin samen met de leerlingen.
- Lees op dezelfde manier de andere zinnen.
- Lees ten slotte heel langzaam het hele verhaal achter elkaar door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.

Differentiatie

- Leerlingen die moeite hebben met de aangeboden leesmoelijkheden uit voorgaande lessen oefenen hiermee aan de instructietafel.
- Leerlingen die geen moeite hebben met het lezen van de moeilijkheden uit de voorgaande technisch leeslessen oefenen met:
  - * de woorden in de gele blokken van deze les en de vorige lessen;
  - * het verhaal in het groene blok van deze en vorige lessen;
  - * extra woorden van de **kopieerbladen woordrijen** van deze en vorige lessen;
  - * lezen in een AVI-boek.

Zelfstandig lezen

De leerlingen lezen in hun leesboek.

De leerkracht

- helpt leerlingen aan de instructietafel;
- loopt rond, luistert bij elke leerling, vooral bij de leerlingen die nog niet aan de beurt zijn geweest, en geeft zo nodig aanwijzingen.

Les 131

De deuren

deur	vlieg	doek
deur en	vlieg en	doek en
deuren	vliegen	doeken
de deuren	de vliegen	de doeken

fluit	vrouw	wang
fluit en	vrouw en	wang en
fluiten	vrouwen	wangen
de fluiten	de vrouwen	de wangen

Wat leuks voor mam

Puk en Tom zoeken bloemen voor mam.

Maar dat valt nog niet mee.

Want in de tulpen kruipen wormen.

Rond de lis zoemen wespen.

Van de roos snoepen rupsen.

De bloemen zijn stuk en niet mooi meer.

Puk en Tom denken diep na.

'Ik weet wat,' zegt Puk dan.

'Mam krijgt geen bosje bloemen van ons.

Maar een potje vol met beestjes.

Dat is toch ook leuk?'

Nodig:

- **Kopieerblad woordrijen na les 131**

Doel van de les

Het lezen van woorden van twee lettergrepen eindigend op **-en**.

Lesmoment 1

Herhalen van woorden met de voorvoegsels **ge-**, **be-** en **ver-** uit de voorgaande lessen.

Aanbieden tweelettergrepige woorden eindigend op **-en**:

- Vertel dat we weer woorden van twee lettergrepen gaan lezen, maar nu komt er iets achter het woord dat ze al kunnen lezen: de letters **-en**. Deze uitgang spreek je zonder nadruk uit als **-un**.
- Woorden met een **-en** zijn vaak het meervoud (dan is het lidwoord altijd 'de') of een werkwoord.
- Lees met de groep de woorden in de gele blokken.
- Vertel kort de betekenis van de woorden die ze niet kennen.

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.

Lesmoment 2

- Herhaal de woorden uit de gele blokken.
- Bied het verhaal uit het groene blok aan.
- Controleer of de leerlingen het verhaal begrijpen. Weet je wat een lis is? (Een bloem.)
Krijgt mam bloemen van Puk en Tom?

Daarna is er tijd voor **differentiatie** en **zelfstandig lezen**.